

گزارش تحلیلی وضعیت تورم کل کشور در بهمن ماه ۱۴۰۰

مرکز آموزش و پژوهش‌های اقتصادی و اجتماعی اتاق بازرگانی فارس

۰۱/۰۱

کد مدرک: FCCIM-FR-۰۰۹-۰۱	گزارش	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی فارس
تاریخ: ۱۴۰۰/۱۲/۰۷		

موضوع گزارش:

گزارش تحلیلی وضعیت تورم کل کشور در بهمن ماه ۱۴۰۰

تنظیم کننده: رضا وفايي يگانه	تاریخ ارائه گزارش: ۱۴۰۰/۱۲/۰۷
------------------------------	-------------------------------

- مقدمه

تورم وضعیتی است که طی آن سطح عمومی قیمت ها به طور مداوم و به مرور زمان، افزایش می یابد. نکته حائز اهمیت در تعریف تورم عنصر زمان و تداوم افزایش سطح عمومی قیمت هاست. بدین معنا که سطح عمومی قیمت ها باید در یک دوره نسبتاً بلند مدت و طی زمان افزایش داشته باشند. اگر قیمت ها در یک دوره خاص افزایش یابند و سپس این روند صعودی قطع شود، به این فرایند تورم اطلاق نمی شود. به طور خلاصه تورم در معنای اقتصادی آن عبارت است از افزایش عمومی، نامتناسب و خودافزای قیمت ها که غالباً حالتی مداوم و برگشت ناپذیر دارد. البته برخی از صاحب نظران اعتقاد دارند که تورم فقط افزایش سطح عمومی قیمت ها نیست بلکه این افزایش قیمت ها معلول وضعیت تورمی است و نباید آن را معادل و عامل بروز وضعیت تورمی محسوب کرد. بلکه محور اصلی عارضه تورم به افت ارزش واحد مبادله بر می گردد که در نتیجه سیاست های پولی نادرست ایجاد می شود و نماد بیرونی آن هم افزایش حجم پول، خلق نادرست اعتبار و افت قدرت خرید پول ملی است و بر همین اساس است که در تمام جهان وظیفه اصلی بانک های مرکزی را حفظ ارزش پول ملی تعریف می کنند. نرخ های تورم بالا موجب توزیع ناعادلانه درآمدها، تغییر نامناسب قیمت های نسبی و در نتیجه توزیع غیر بهینه منابع، افزایش نااطمینانی و بی ثباتی در اقتصاد، کوتاه تر شدن افق تصمیم گیری فعالان اقتصادی، کاهش سرمایه گذاری بلند مدت و افزایش هزینه های مبادله می شود و بر این اساس ضروری است فعالان اقتصادی اطلاع دقیق از وضعیت تغییرات قیمتی و تورم داشته باشند.

- تعریف شاخص قیمت

قیمت های مورد استفاده در این شاخص، قیمت های خرده فروشی کالاها و خدمات می باشد. شاخص مذکور در کشور ایران توسط مرکز آمار ایران (در سطح شهر و روستا و به طور جداگانه) و بانک مرکزی (مناطق شهری) محاسبه می گردد. در محاسبه سبد شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کشور مرکز آمار ایران، بیشترین ضریب اهمیت مربوط به مسکن و اجاره (۳۲ درصد)، خوراکی ها (۲۸ درصد) و در بین خوراکی ها نان و غلات (۷۳۶ درصد) و گوشت قرمز و سفید (۶۹ درصد) بیشترین سهم را دارند. سهم بخش حمل و نقل (۹/۸ درصد)، بخش بهداشت و درمان (۶/۶ درصد) بوده، سهم کل کالاها (۵۲ درصد) و کل خدمات معادل (۴۸ درصد) بوده است.

کد مدرک: FCCIM-FR-۰۰۹-۰۱	گزارش	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی فارس
تاریخ: ۱۴۰۰/۱۲/۰۷		

- بررسی وضعیت تورم کل کشور در بهمن ۱۴۰۰

بر اساس آخرین گزارش مرکز آمار ایران نرخ تورم کل کشور (مناطق شهری و روستایی) در ماه بهمن سال ۱۴۰۰ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۵) معادل ۴۱.۴ درصد اعلام شده است در این دوره تورم در مناطق روستایی تقریباً معادل ۳.۴ واحد درصد بیشتر از مناطق شهری بوده است. در بهمن ۱۴۰۰ تغییر نسبت به ماه مشابه سال قبل (تورم نقطه به نقطه) معادل (۳۵.۴ درصد) بوده به عبارتی نسبت به سال گذشته خانوارها باید برای خرید یک سبد یکسان معادل ۳۵.۴ درصد بیشتر هزینه کنند. تورم نقطه به نقطه مناطق روستایی معادل ۰.۵ واحد درصد بیشتر از مناطق شهری بوده است فاصله تورم نقطه‌های بین مناطق شهری و روستایی در این ماه به طور چشمگیری کم شده است. تورم ماهانه بهمن ماه ۱۴۰۰ معادل ۲.۱ درصد اعلام شده است. در یک سال منتهی به بهمن سال ۱۴۰۰ کالاها معادل (۴۸.۷ درصد)، خدمات معادل (۲۹.۸ درصد)، خوراکی‌ها (۵۳.۹ درصد)، خوراکی‌های تازه (۵۵.۴ درصد)، اجاره مسکن (۲۷ درصد)، کالاها و خدمات عمومی (۱۳.۲ درصد) و کالاها و خدمات (۴۴.۶) افزایش قیمت داشته‌اند.

همان‌طور که از نمودار شماره (۱) قابل مشاهده می‌باشد در بهمن ۱۴۰۰ در بین گروه‌های کالایی و خدماتی گروه روغن‌ها و چربی‌ها (۶۹.۵ درصد)، ماهی و صغدران (۶۵.۱ درصد)، شیر، پنیر و تخم مرغ (۶۴.۲ درصد)، شکر، مربا، قند و شکلات (۶۲.۷ درصد)، هتل و رستوران (۶۱.۲ درصد)، سبزیجات (۵۹.۴ درصد)، چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آب میوه (۵۸.۲ درصد) پوشاک و کفش (۵۱.۹ درصد) بیشترین افزایش قیمت را داشتند. همان‌طور که در جدول شماره (۲) و (۳) نشان داده شده است روند نرخ تورم سالانه و نقطه به نقطه دارای روند نزولی بسیار کندی است که کم بودن روند کاهشی آن احتمالاً به فرایند مذاکرات کشور و همچنین آهنگ رشد قیمت‌های جهانی است. البته در ماه گذشته تورم نقطه به نقطه در حال افزایش بوده است که به احتمال زیاد به واسطه تغییرات پیش‌بینی شده در بودجه ۱۴۰۰ است.

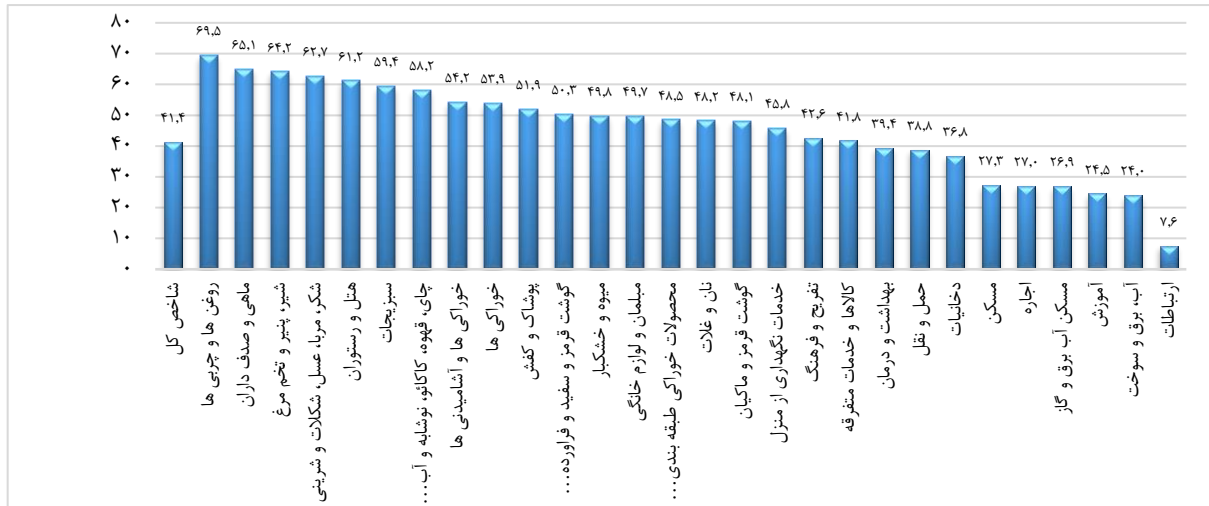
گزارش

کد مدرک: FCCIM-FR-۰۰۹-۰۰۱

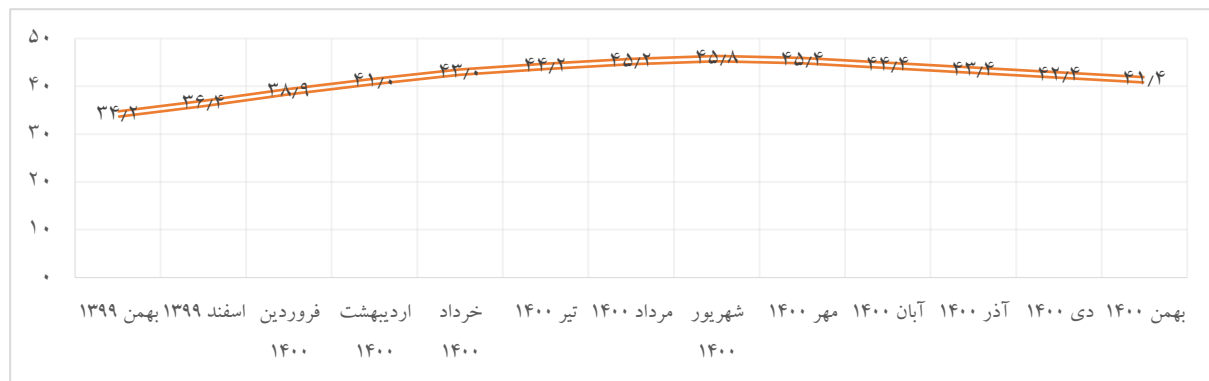
تاریخ: ۱۴۰۰/۱۲/۰۷

نمودار شماره (۱) نرخ تورم سالانه گروه های کالایی و خدماتی در سال بهمن ۱۴۰۰ (به سال پایه ۱۳۹۵)

ماخذ: مرکز آمار ایران

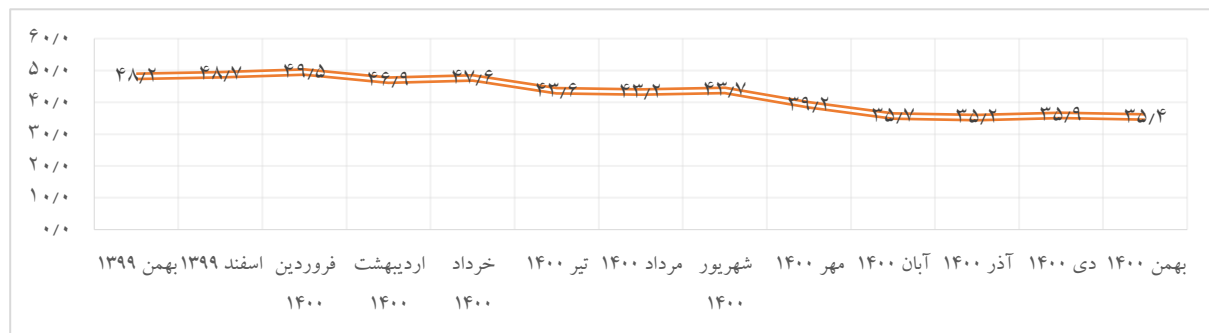

نمودار شماره (۲) نرخ تورم سالانه کل کشور از بهمن ماه ۱۳۹۹ الی بهمن ماه ۱۴۰۰

ماخذ: مرکز آمار ایران

نمودار شماره (۳) نرخ تورم نقطه به نقطه کل کشور از بهمن ماه ۱۳۹۹ الی بهمن ماه ۱۴۰۰

ماخذ: مرکز آمار ایران

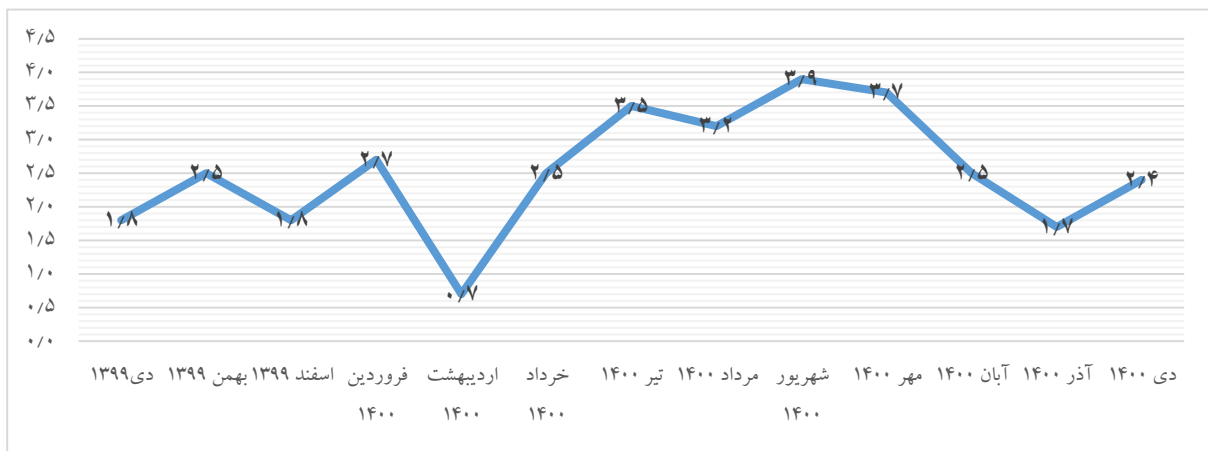
گزارش

کد مدرک: FCCIM-FR-۰۰۹-۰۰۱

تاریخ: ۱۴۰۰/۱۲/۰۷

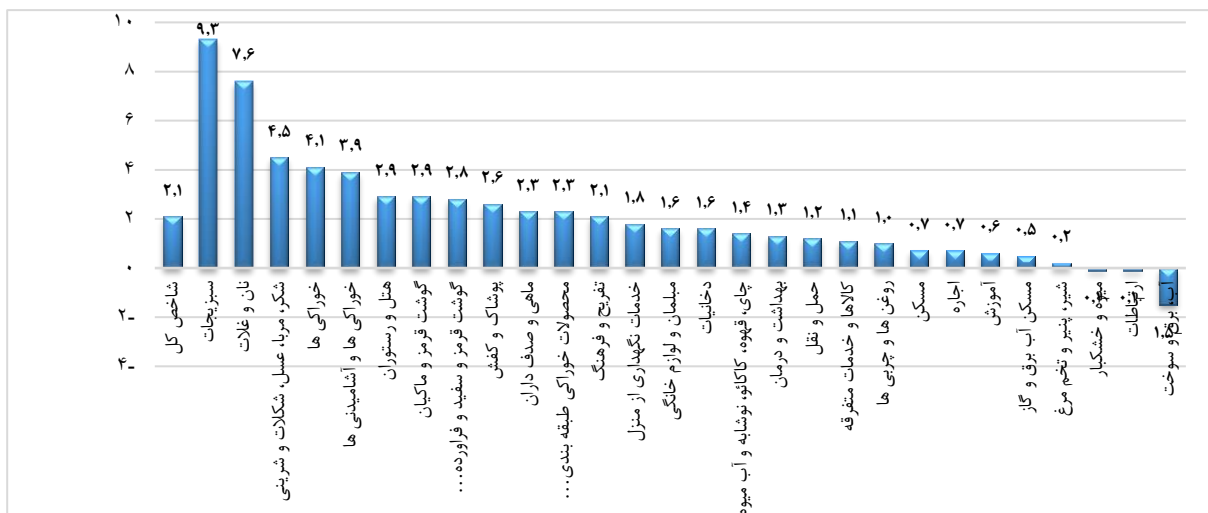
همانطور که از نمودار شماره (۴) قابل مشاهده است، نرخ تورم ماهانه بهمن ماه ۱۴۰۰ (درصد تغییر نسبت به ماه قبل) معادل (۲.۱ درصد) بوده که تورم ماهانه خدمات معادل ۰.۹ درصد و کالاها ۲.۸ درصد بوده است همان طور که در نمودار شماره (۴) نشان داده شده است در طول بهمن ماه سبزیجات (۹.۳ درصد)، نان و غلات (۷.۶ درصد)، شکر، مربا، عسل، شکلات و شربنی (۴.۵ درصد)، هتل و رستوران و گوشت قرمز و ماکیان (۲.۹ درصد)، پوشاک و کفش (۲.۶ درصد)، ماهی و صدفان (۲.۳ درصد) و تفریح و فرهنگ (۲.۱) بیشترین افزایش قیمت را داشتند.

نمودار شماره (۴) روند نرخ تورم ماهانه کل کشور بهمن ماه ۱۳۹۹ الی بهمن ماه ۱۴۰۰ (به سال پایه ۱۳۹۵)

ماخذ: مرکز آمار ایران

نمودار شماره (۵) نرخ تورم ماهانه گروههای منتخب کالاها و خدمات مصرفی در بهمن ماه ۱۴۰۰

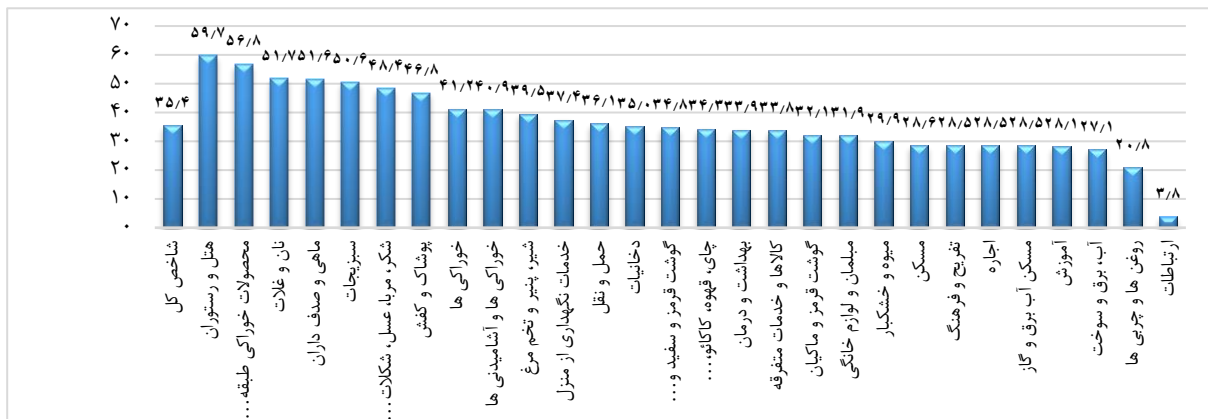

ماخذ: مرکز آمار ایران

کد مدرک: FCCIM-FR-۰۰۹-۰۱	گزارش	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی فارس
تاریخ: ۱۴۰۰/۱۲/۰۷		

اگر تغییرات قیمت کالاها و خدمات را نسبت به مشابه سال گذشته در نظر بگیریم مشاهده می شود جهت خرید سبد مصرفی سال گذشته در بهمن ماه ۱۴۰۰ (تورم نقطه به نقطه) روستائیان و شهرنشینان نسبت به بهمن ماه سال گذشته تقریباً ۳۶ درصد از قدرت خرید خود را از دست دادند. مصرف کنندگان نسبت به سال گذشته باید برای خرید سبد یکسانی از خدمات هتل و رستوران (۵۹.۷ درصد)، نان و غلات (۵۱.۷ درصد)، ماهی و صدف (۵۱.۶ درصد)، سبزیجات (۵۰.۶ درصد)، شکر، مربا، عسل، شکلات و شربنی (۴۸.۴ درصد)، پوشاک و کفش (۴۶.۸ درصد) و شیر، پنیر و تخم مرغ (۳۹.۵ درصد) بیشتر هزینه کنند.

نمودار شماره (۶) نرخ تورم نقطه به نقطه گروههای منتخب کالاها و خدمات مصرفی در یکسال منتهی به بهمن ۱۴۰۰ (به سال پایه ۱۳۹۵)

ماخذ: مرکز آمار ایران

- قیمت های نسبی مصرف کنندگان

مهمترین آسیب تورم های بالا به هم خوردن قیمت های نسبی در اقتصاد است. در اقتصاد تخصیص کالاها و خدمات بر اساس قیمت های نسبی صورت می گیرد نه قیمت های مطلق. دولت در سال های مختلف بنا بر مصلحت های گوناگون از افزایش برخی کالاها و خدمات جلوگیری کرده است در حالی که قیمت سایر کالاها و خدمات بدون محدودیت سیاست گذاری بوده است این موضوع به شدت موجب ناکارآمدی نظام تخصیص کالاها و خدمات شده است. جهت تحلیل این موضوع با استفاده از متغیر انحراف معیار یک سال گذشته بررسی شده است و نتایج نشان می دهد که در بهمن ۱۴۰۰ تغییر قیمت های نسبی در تورم ماهانه افزایش یافته است اما در تورم سالانه و نقطه به نقطه شاهد کاهش تغییر قیمت های نسبی بودیم. لازم به ذکر است هر اندازه نرخ تورم افزایش یابد احتمال به هم خوردن قیمت های نسبی نیز افزایش می یابد و نظام تخصیص کالاها دستخوش تغییرات زیادتری می شود.

کد مدرک: FCCIM-FR-۰۰۹-۰۱	گزارش	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی فارس
تاریخ: ۱۴۰۰/۱۲/۰۷		

جدول شماره (۱) روند شاخص انحراف معیار (پراکندگی) شاخص های قیمتی در دوازده ماه منتهی به بهمن ۱۴۰۰

ماه	تورم ماهانه	تورم نقطه به نقطه	تورم سالانه
بهمن ۱۴۰۰	۲.۲	۱۱.۵	۱۴.۷
دی ۱۴۰۰	۱.۹۶	۱۲.۴	۱۵.۸
آذر ۱۴۰۰	۱.۳۲	۱۲.۸	۱۶.۶
آبان ۱۴۰۰	۱.۱۷	۱۵.۲	۱۷.۴
مهر ۱۴۰۰	۳.۲	۲۱.۶	۱۹.۶
شهریور ۱۴۰۰	۲.۶	۲۰.۷	۱۷
مرداد ۱۴۰۰	۱.۶۸	۲۱	۱۶
تیر ۱۴۰۰	۱.۵۵	۲۰.۱	۱۵
خرداد ۱۴۰۰	۱.۴۵	۲۲.۵	۱۴
اربهمنبهشت ۱۴۰۰	۲.۶۲	۲۰.۴	۱۳.۲
فروردبهمن ۱۴۰۰	۲.۲۴	۲۰.۶	۱۲.۶
اسفند ۱۳۹۹	۲.۶	۲۰.۴	۱۲.۰۱
بهمن ۱۳۹۹	۳.۴	۱۹.۹	۱۱.۶

ماخذ: محاسبات محقق